

(Zelfportret met dochter Krissi. Henriëtte links en Krissi rechts) Henriëtte geeft met foto-expositie 'Silent Scream' een stem aan seksueel misbruik: 'Sommige mensen zijn nergens veilig.' © HJIMvanGASTEREN

Silent Scream

Henriëtte stond oog in oog met de jongen die haar dochter verkrachtte in studentenhuus: 'Ik moest iets met mijn woede en onmacht'

Toen haar dochter in 2017 werd verkracht, besloot beeldend kunstenaar en schrijver, Henriëtte van Gasteren slachtoffers van seksueel misbruik, maar ook daders, rechters, advocaten en politieagenten een stem te geven. Ze bundelde hun verhalen en gezichten in een boek, dat de basis vormde voor haar foto-expositie *Silent Scream*. „Ik wil de stilte rond seksueel misbruik doorbreken.”

Lotte van den Booren

5 minuten geleden

Luisteren

Delen

Het is zaterdagmiddag als de telefoon van Henriëtte gaat. Haar dochter Krissi belt. Het lijkt een normaal gesprek, totdat haar dochter vertelt dat er iets vreselijks is gebeurd in haar studentenhuus in de nacht van donderdag op vrijdag. Haar dochter is door twee jongens verkracht, in de kamer van een van de jongens die beiden in hetzelfde studentenhuus wonen.

Oog in oog

Nadat Henriëtte hoorde wat haar dochter was overkomen, wist zij niet goed hoe zij als moeder haar gevoelens over de verkrachting moest verwerken. Hoewel zij zelf twee keer als volwassen vrouw slachtoffer is geweest van seksueel misbruik, voelde ze de pijn van haar dochter nog intenser dan haar eigen verdriet. Toen ze de desbetreffende jongens op sociale media vond, vroeg ze zich af: „Wat gaat er in het hoofd van zo’n jongen om? Wat brengt hem ertoe om dat te doen?”

Haar dochter kreeg een andere kamer toegewezen, maar tijdens het verhuizen kwamen Krissi en Henriëtte onverwacht één van de jongens tegen. „Dan sta je oog in oog met zo iemand. Maar wat doe je dan? Ik zei tegen Krissi: 'Dus zo ziet een verkrachter eruit?'” Haar dochter wilde de confrontatie niet aangaan en onderbrak haar direct. Toch zag Henriëtte aan de lichaamstaal van de jongen dat hij wist waar het over ging.

Als kunstenaar, maar vooral als moeder, voelde Henriëtte de noodzaak om haar gevoelens van onmacht om te zetten in iets krachtigs en betekenisvols. Om haar dochter en anderen te helpen, door seksueel misbruik beter bespreekbaar te maken.

Politie ziet fors meer meldingen en aangiftes van seksuele misdrijven, maar dat heeft een keerzijde: 'Zedenteams staan voor duivels dilemma'

Het moment dat ze oog in oog stond met de jongen, werd voor haar het keerpunt. Ze beseftte dat ze iets moest doen met de emoties, de woede en de machteloosheid die haar overspoelden. Zo ontstond het idee van *Silent Scream*, een reizende expositie en boek waarin verhalen over seksueel misbruik worden gedeeld.

Nergens veilig

Vanuit dat gevoel om inzicht te krijgen in zowel de slachtoffers als de daders, sprak Henriëtte met deskundigen, waaronder het Politieteam Zeden in Roermond. Daarna besloot ze haar idee compleet te maken door foto's te maken op de plekken waar het seksueel misbruik had plaatsgevonden. Om te laten zien dat het overal kan gebeuren. „Sommige mensen zijn nergens veilig. Binnen niet. Buiten niet. Nooit. Het zijn mannen en vrouwen. Het kan iedereen overkomen.”

'Erover praten kan een stap in de verwerking zijn'

Tijdens het maakproces van *Silent Scream* kwamen er veel verhalen langs van pijnlijke momenten. Ze vertelt dat mensen die slachtoffer zijn van seksueel misbruik vaak goedbedoelde, maar kwetsende vragen krijgen wanneer ze hun verhaal willen delen. Vragen als waarom iemand 's nachts nog buiten was of wat iemand droeg. „Als je bent verkracht of aangerand, zit je daar niet op te wachten. Het kan soms het gevoel van victim blaming geven. Als een slachtoffer zijn of haar verhaal aan jou toevertrouwt, is een eerste empathische reactie erg belangrijk.”

Overlever en slachtoffer Thomas Garrod Pullar. © HJIMvanGASTEREN

Voor Henriëtte was het project niet confronterend, omdat ze haar eigen ervaringen met seksueel misbruik al had verwerkt. „Ik ben iemand die eigenlijk altijd alles van meerdere kanten probeert te bekijken. En dan kun je sommige dingen begrijpen. Dat wil niet zeggen dat ik ze goedkeur. Soms kan ik zelfs compassie krijgen voor een pleger. Als je weet hoe hij of zij tot zoiets is gekomen. Het is niet allemaal zwart-wit.”

Schuldgevoelens

Nadat Henriëtte in verschillende nieuwsmidia vertelde over het idee om een foto-expositie te maken over slachtoffers en daders van seksueel misbruik en een oproep had gedaan aan slachtoffers en daders om zich te melden, kwamen de aanmeldingen snel binnen. „Ik wilde een zo compleet mogelijk beeld schetsen, en dat kan niet als één van beide groepen buiten beschouwing blijft.”

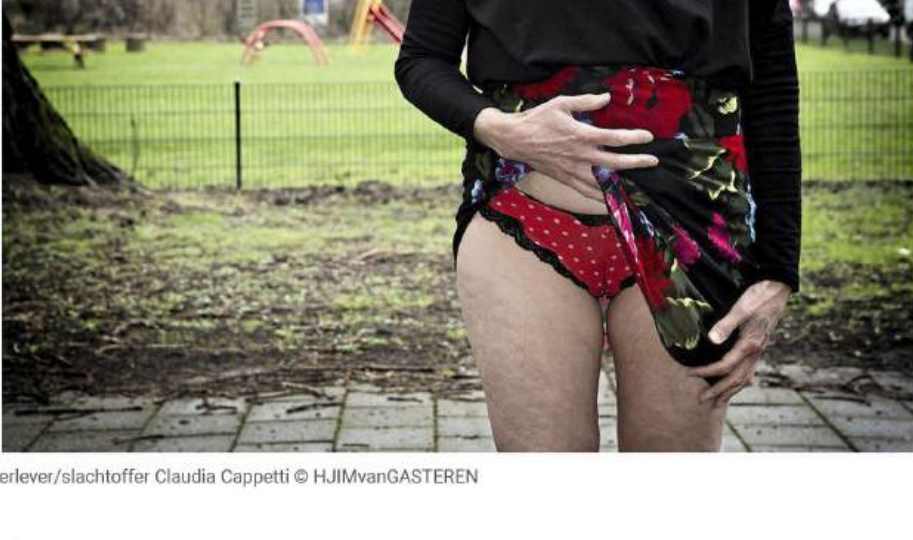
De meeste daders die zij sprak, gaven aan schuldgevoelens te hebben. „Ik denk dat alle mensen heel verschillend zijn, net zoals slachtoffers hier verschillend mee omgaan. Ik sta er neutraal in. Sommige daders komen misschien uit een disfunctioneel gezin. Die hebben niet meegekregen hoe je met andere mensen omgaat, dus daar kan ik dan toch ook weer compassie mee hebben, maar absoluut niet met wat ze gedaan hebben.”

Pleger/dader Cor © HJIMvanGASTEREN

Toen haar dochter vertelde wat er was gebeurd, voelde dat als een klap voor Henriëtte. Als moeder was het verschrikkelijk om te horen, vertelt ze. Maar ook het verhaal van dochter Krissi staat in het boek.

Samen gingen zij terug naar het studentenhuus waar het was gebeurd, om de plaats delict voor de expositie te fotograferen. „Mijn dochter Krissi en ik hebben een heel hechte band. Daardoor voelde de fotoshoot in het studentenhuus als iets wat we echt samen deden. Waardoor we het pijnlijke moment met z'n tweeën op een tastbare manier hebben verwerkt.”

Overlever/slachtoffer Claudia Cappetti © HJIMvanGASTEREN

Helpen van anderen

In een ander interview kreeg Henriëtte de vraag of ze ook haar eigen dader had gesproken. Die vraag zette haar aan het denken en uiteindelijk besloot ze contact met hem te zoeken. Ze had nog steeds zijn mailadres en dacht dat hij geen spijt zou hebben, maar het tegendeel bleek waar.

Hij bekende dat hij spijt had sinds 2006, het jaar dat het gebeurde. Toen dit tussen hen was uitgesproken, was de lucht geklaard. „Mijn focus lag op de meerwaarde van mijn eigen confrontatie met mijn dader voor *Silent Scream*. Daardoor overheerste dat gevoel.”

Praat mee: durf jij je dochter nu nog 's nachts alleen over straat te laten fietsen?

Voor Henriëtte staat één ding vast: er moet over seksueel misbruik gepraat worden. Met *Silent Scream* wil ze een platform bieden waar verhalen gehoord en gezien worden. De gesprekken met slachtoffers, daders, rechters, advocaten en politieagenten komen tijdens de tentoonstelling zelf ook aan bod, zodat bezoekers de verhalen kunnen zien, lezen en voelen. „Erover praten kan een stap in de verwerking zijn, dus het is goed om erover te praten.”

De tentoonstelling Silent Scream is vanaf 2 oktober t/m 31 oktober te zien in het Stadhouderskade Delft.

Meer informatie over Silent Scream vind je hier.

Vrouw

VROUW

VROUW.nl